

Pestprotocol – cyberpesten

Wat is cyberpesten?

Pesten kan zowel offline als online. Cyberpesten is digitaal pesten, bijvoorbeeld via sociale media. De effecten van cyberpesten zijn groot. Dat komt doordat een pester vaak anoniem blijft en steeds meer (jonge) kinderen toegang krijgen tot internet en sociale media. Ook wanneer digitaal pesten buiten schooltijden plaatsvindt, zijn de effecten merkbaar. Kinderen voelen zich onveilig en kunnen zich niet meer focussen op het schoolwerk.

Er zijn verschillende vormen van cyberpesten:

- **Pestberichten verspreiden:** gemene, vernederende, beledigende of bedreigende berichten plaatsen op internet of versturen via sociale media. Ook het online verspreiden van roddels en geruchten zijn een vorm van pestberichten. Vaak gebeurt dit anoniem.
- **Foto's versturen:** ongewenste foto's maken en vervolgens versturen en/of op internet plaatsen.
- **Sexting:** het verspreiden of delen van seksueel getinte berichten, foto's of video's.
- **Uitsluiting:** kinderen bewust buitensluiten van online groepen, zoals een whatsappgroep.
- **Catfishing:** je online voordoen als iemand anders om anderen te misleiden, om vertrouwen te winnen en persoonlijke informatie te verkrijgen, of om iemand te pesten/te bedreigen.
- **Nepaccounts en haatprofielen maken:** (valse) profielen aanmaken om iemand belachelijk te maken en te beschadigen.
- **Cyberstalking:** iemand continu lastigvallen en achtervolgen via bijvoorbeeld social media.
- **Hacken, phishing, virussen versturen:** informatie, zoals wachtwoorden, persoonlijke informatie of bankgegevens, stelen en deze misbruiken.

Sommige vormen van cyberpesten zijn strafbaar, de politie kan worden ingeschakeld.

Preventie van digitaal pestgedrag

In het pestprotocol worden verschillende preventies beschreven voor het voorkomen van pestgedrag. Aanvullend geldt voor cyberpesten dat we kinderen bewust maken voor gevaren op internet en de effecten van online pesten. Dit doen wij door het geven van lessen over mediawijsheid. Hierin leren kinderen bijvoorbeeld over online veiligheid, het belang en de bescherming van privé-informatie en het herkennen van phishing en nepaccounts. Ook bespreken we de effecten van digitaal pestgedrag en benoemen we wat kinderen kunnen doen om online pesten te voorkomen en te melden. Ook ouders worden bewust gemaakt van de gevaren en effecten van online pesten. Bijvoorbeeld door informatieavonden.

Het stappenplan voor online pesten

Wanneer pestsignalen worden opgemerkt door kinderen, leerkrachten, ouders of anderen, volgen we deze procedure:

Stap 1: Signalering

We onderzoeken of er daadwerkelijk sprake is van online pesten. Tijdens de halfjaarlijkse kindgesprekken besteden we expliciet aandacht aan het welbevinden van alle leerlingen. Het team en de ouders zijn alert op ongewenst gedrag en nemen contact op met de school wanneer dat nodig is.

Stap 2: Gesprek met betrokkenen

De groepsleerkracht gaat in gesprek met de pester, de gepeste en eventueel de omstanders en meldt dat hij/zij op de hoogte is van de pestsignalen. Ouders worden geïnformeerd, er wordt een afspraak gemaakt voor een gesprek en de leerkracht houdt ouders op de hoogte van de situatie. Ook verzoekt de school, na het verzamelen van bewijs/screenshots, de pester om te stoppen met het verzenden van pestberichten en vraagt eventuele foto's te verwijderen.

Stap 3: Onderzoek naar pestgedrag

De groepsleerkracht onderzoekt het pestgedrag verder en blijft in gesprek met ouders over de vervolgstappen. Er wordt hierbij geadviseerd om bewijzen van het pestgedrag te verzamelen, denk hierbij aan het maken screenshots van gemene berichten of ongewenst verstuurd foto's. De antipestcoördinator biedt ondersteuning waar nodig. Bij aanhoudend pestgedrag wordt in overleg met het team en de directeur besloten tot verdere stappen.

Stap 4: Intensievere aanpak

Bij aanhoudend pestgedrag kan deskundige hulp worden ingeschakeld en worden ouders geïnformeerd over maatregelen die zij thuis kunnen nemen. De school kan ouders hierbij verwijzen naar de onderwijstelefoon (0800-5010) of de onderwijsinspectie (0900-11131113).

Stap 5: Time-out

Als het pestgedrag aanhoudt, kan een leerling tijdelijk in een andere groep worden geplaatst, voor maximaal 5 dagen, om de situatie te overdenken.

Stap 6: Schorsing

Bij aanhoudend pesten kan schorsing volgen. Tijdens de schorsing krijgt de pester een taak gerelateerd aan pesten door de antipestcoördinator of directeur.

Stap 7: Verwijdering en aangifte

In extreme gevallen kan overwogen worden een leerling te verwijderen. Dit besluit wordt zorgvuldig genomen door het schoolbestuur, met aandacht voor alle betrokken partijen en bezwaarmogelijkheden. Daarnaast kan de school aan ouders adviseren om aangifte bij de politie te doen. In het geval dat een leerling continu wordt belaagd is er sprake van stalking en kan aangifte worden gedaan. Indien nodig kan worden verwezen naar www.slachtofferhulp.nl (0900-0101).

Omgaan met anoniem cyberpesten

Als het niet mogelijk is om de identiteit van de pester te achterhalen, probeert de school de effecten van het pesten te minimaliseren met de volgende adviezen:

- reageer niet op pestberichten of andere vormen van digitaal pesten.
- verwijder ongewenste berichten en mails zonder deze te openen.
- blokkeer en rapporteer de pester.
- bewaar bewijzen en maak screenshots van het pestgedrag.
- doe bij aanhoudend pestgedrag/stalken aangifte bij de politie.